

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅԻՆ ՀԱՒԱՏՔԸ

«Ո՞ր է ձեր հաւատքը» (Դուկ. Զ 25)։

Քրիստոսի յանդիմանական խօսքերէն մէկն է սոյն հարցումը, որուն պիտի անդրադառնանք։ Յանդիմանական հարցում մըն է թե՛ ուղղուած տասներկու առաքեալներուն, զոր Ղուկաս կարեւորութեամբ յիշատակած է իր Աւետարանին մէջ։ Հարցում մը՝ որ տակաւին պահած է իր այժմէականութիւնը եւ այդ իսկ պատճառաւ զայն նիւթ կը դարձնենք մեր այսօրուան խորհրդածութեան։

Դէպքը պատահած էր Գալիլիոյ ծովակին վրայ։ Առաքեալները երբ ծովակին մէկ ասիւն միւսը կը նաւարկէին, յանկարծ փոթորիկ կը պայթի եւ կր վտանգուի նաւակին գոյութիւնը եւ անոնց կեանքը։

Վախը կը պատէ առաքեալներուն սիրտը։ Տիրող կացութենէն յուսահատ, անոնք կը ստիպուին իրենց Վարդապետը արթնցնել՝ որ օջուան քարոզութենէն յոգնած, հանդիստ կը քնանար։ Քրիստոս ջունէն արթննալով կը սաստէ երկրային տարերքները եւ ծովը կը դռնէ իր նախկին անդորրութիւնը։ Ապա ան, իր նաշուածքը առաքեալներուն սեւեռելով հարց կու տայ. «Ո՞ր է ձեր հաւատքը»։

Աւակերտները ականատես ըլլալով գերբնական պատահարի մը, անակնկալի եկած էին եւ մատնուած շփոթալի վիճակի մը։ Անոնք շաղկապաբան Քրիստոսի հարցումին տարողութեան այլ բաւականացան իրարու ըսելով. «Արդեօք ո՞վ է ասիկա որ հովերուն ու ջուրին ալ հրաման կու տայ, եւ կը հնազանդին ստորը»։

Տասներկուքին կը պակսէր պէտք եղած իմացականութիւնը, թափանցելու Վարդա-

պետին յանդիմանական հարցումին էութեան, եւ հասկնալու անոր խորիմաստ նշանակութիւնը։ Այդ ըմբռնումը ունեցաւ հեթանոսաց բանիմաց քարոզիչը՝ Պօղոս։

Պօղոս Առաքեալի խորաթափանց միտքը ըմբռնեց հաւատքին կատարելիք դերը մարդկային կեանքի մէջ։ Ան իր քարոզութեանց ընթացքին եւ Թուղթերուն մէջ յաճախ ծանրացու հաւատքի զօրութեան վրայ, քանի որ Պօղոս անհատական փորձառութիւնը ունեցած էր հաւատքի ներգործութիւն։ Քրիստոնեայ մկրտուելէն ետք, Պօղոս տուաւ զօրութեամբ ապրեցաւ հաւատքի կեանքը ու հետագայ աստուածաբաններէն կոչուեցաւ հաւատքի առաքիւն։

Կրօնի հիմնադիրներ մարդկային կեանքին մէջ հաւատքի յայտնաբերած ուժականութիւնը նկատելով, զայն իրենց կրօնին հիմը դարձուցած են։ Քրիստոնէական կրօնը իր աստուածային ծագումով եւ Պօղոսի ջանքերուն շնորհիւ դարձաւ կրօնք։

Աւանց հաւատքի կարելի չէ բացատրել մարդու ոգեկիրթութիւնը, հոգեկան զգացումները, բարոյական գործերը, միտքի ապրումները եւ կատարած գիւտերը։ Հաւատքը բանաւոր էակի վերածած է ստեղծաշարժ արարածի մը։

Քրիստոնէութեան շնորհիւ կազմուեցաւ հաւատացեալներու նոր դասակարգ մը, որուն ունեցած հաւատքը եւ իմէալը խթան դարձաւ քաղաքակրթութեան զարգացման եւ մշակոյթի բարգաւաճման։

Հաւատքը, Պօղոսի սահմանումով, յուսացուած բաներուն հաստատութիւնը եւ չնրեցած բաներուն ապացոյցն է (Եբր. ԺԱ

1) : Հաւատքը անձի մը վարդապետութեան յմբռնումն է : Գրիստոնէութիւնը Հաւատք մըն է Աստուծոյ գոյութեան, Գրիստոսի յարութեան, Հոգիի անմահութեան, ճշմարտութեան եւ արդարութեան վերջնական յաղթանակին :

Հաւատքի վերաբերեալ ճշմարտութիւններ կարելի չէ զգայարաններու փաստարկութեան ենթարկել : Հաւատքի տարրեր վեր կը մնան մարդկային մտածողութեան շրջագիծէն : Բայց վերոյիշեալ ճշմարտութիւնները որպէս արտակարգ երեւոյթներ չեն դալթակղեցներ Հաւատացեալը, երբ ան չի կրնար դանոնք մեկնաբանել : Ան կ'ընդունի մարդկային գիտութեան եւ իմացականութեան սահմանափակ տարողութիւնը, այսուհանդերձ կը ճշնի իր կարելիութեանց սահմանէն մէջ կեանքը Հասկնալի դարձնել մարդուն : Աննախապաշարեալ Հաւատքի շնորհիւ է որ մենք աստուածային արարչագործութեանց ընդմէջէն զԱստուած կը ճանչնանք :

Աստուածորդւոյն յանդիմանական հարցումը ուղղուած է նաեւ մեղմէ անոնց, որոնք իրենց վստահութիւնը կ'որսնցուցած են առ Աստուած :

Կեանքը պայքար մը եղած է բոլոր Ժամանակներու մէջ : Կեանքի պայքարէն յաղթական դուրս եկած են անոնք՝ որոնք ճշմարիտ եւ դիտակից Հաւատք ունեցած են : Այն տմէնը որ Աստուծմէ ծնած է, կ'ըսէ Յովհաննէս Առաքեալ, աշխարհի կը յաղթէ. եւ ասիկա է յաղթութիւնը որ աշխարհի կը յաղթէ, այսինքն մեր Հաւատքը : Ո՞վ է որ աշխարհի կը յաղթէ, եթէ ոչ անիկա որ կը Հաւատայ Թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է (Ա. Յովհ. Ե 4-5) :

Ոմանք կը Հաւատան Թէ միայն գիտութեան ճամբով տիեզերքը կարելի է նուա-

ճել. բայց առանց Հաւատքի դիտութիւնը ոչ մէկ դրական բարիք կ'ընծայէ մարդկութեան : Հաւատացող գիտնականն է որ երկրազածութեամբ մուտք կը գործէ աստուածային զաղտնիքներուն խորութեանց մէջ ու կը Զանայ վերուծել Աստուծոյ ծրարագրին խորհուրդները :

Գրիստոնէական Հաւատքը ազդու միջոց է նաեւ մեր կրթերբուն յաղթելու համար : Ան կը զօրացնէ ենթակային անհատականութիւնը՝ դիմակալելու ամէն տեսակի փորձութիւններ : Մեր ապրելակերպը եւ գործերը Հայելին պէտք է ըլլան մեր Հաւատքին, որովհետեւ «Ինչպէս մարմինը առանց Հոգիի մեռած է, նոյնպէս ալ Հաւատքը առանց գործերու մեռած է» (Թուղթ Յակոբու, Բ 26) :

Ի՞նչ պիտի ըլլար սակայն քրիստոնէութեան ապագան, եթէ Պօղոս Առաքեալ անկեղծ Հաւատքով չքարոզէր Գրիստոսի վաղ դասակարգութիւնը : Պօղոսի առաքելին զործերուն շնորհիւ քրիստոնէական կրօնը նուաճեց մարդոց սիրտերը ու տարածուեցաւ աշխարհի բոլոր կողմերը :

Հաւատքը իմաստուն անձերու փնտած հազուադէպ, թանկագին քարն է : Կէօթէ ըսած է. «Եթէ Հաւատք ունիս, ի սէր Աստուծոյ՝ տո՛ւր անկէ ինծի մաս մը, իսկ եթէ տարակոյսներ ունիս՝ քեզի պահէ զանոնք, քանզի անոնցմէ ես շատ ունիմ քովս» :

Պօղոս ցոյց տուած է մեզի Հաւատքի կենարար աղբիւրը, որուն այնքան պէտք ունինք այսօր : Եւ եթէ կ'ուզենք մեր կրթերբուն իշխել եւ կեանքի պայքարէն յաղթական դուրս գալ, Հետեւինք Առաքեալի քար լերուն եւ «Յիսուսի նայինք, մեր Հաւատքին առաջնորդին եւ կատարողին» (Եբր. ԺԲ 2) :

ԲԱՅԳԻՆ ՎՐԴ. ԹՕՓՃԵԱՆ